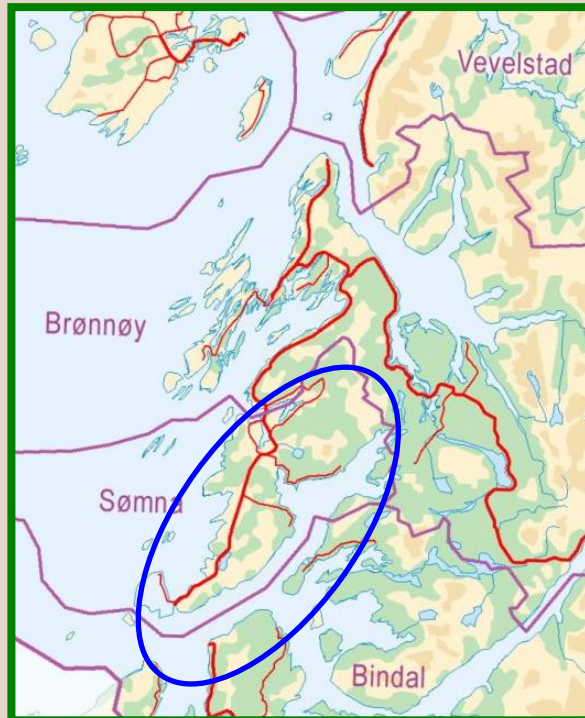

(Prosjektplan revidert pr. 01. desember 2016)

Bosetting **O**g **N**ærings **U**tvikling i **S**ømna og søndre del av **B**rønnøy

Et treårig samarbeidsprosjekt mellom Sømna
kommune og Brønnøy kommune
som skal skape

Innholdsfortegnelse

Organisering og mål	4
1. Geografisk nedslagsfelt for prosjektet.....	4
2. Varighet.....	4
3. Søker.....	4
4. Visjon.....	4
5. Regionalt samarbeid og forankring.....	4
6. Noen erfaringer vi høstet fra første året.....	4
7. Organisering av arbeidet.....	5
8. Grunnlagsdokument.....	5
9. Aktuelle samarbeidspartnere.....	6
10. Milepeler.....	6
Bakgrunn og utfordringer	7
11. Tradisjonelt Landbruk	7
12. Bygdenæringer/tilleggsnæringer	10
13. Folketallsutviklingen	11
14. Bolyst	12
15. Integrering	12

Reorganisering av prosjektet:

Styringsgruppe og Arbeidsgruppe	13
"Spissing av prosjektet"	14

Hovedsatsningsområder i revidert prosjektplan

1. Landbruk	15
2. Bolyst, Reiseliv, Integrering og Omdømme	16
3. Sommardagan	18
4. "Signalprosjekt"	19

Økonomi og Revidert Milepælsplan

Økonomisk status ved gjenoppstart av prosjektet	20
Revidert milepælsplan (egnet til lesning av papirutgave)	21
Revidert milepølsplan (egnet ved lesning av PDF utgave)	24

FORORD

Sømna og Brønnøy kommune tok i 2013 initiativ til prosjektsamarbeid på områdene næringsutvikling, bolyst og tilrettelegging for boligetablering i et geografisk område hvor det er mange felles interesser. For Sømna`s del hele kommunen og for Brønnøy områdene Kvervet, Trælnes og Rodal.

Utprøving av samarbeidet mellom de to kommuner skal gi grobunn for vekst og optimisme i området. Prosjektet finansieres av Sømna kommune, Brønnøy kommune, Fylkesmannens landbruksavdeling og Nordland Fylkeskommune. Det er et inkluderende prosjekt som gjennomføres i samarbeid med næringsliv, grendelag og andre berørte parter.

Vi gjennomførte første året av prosjektperioden i 2014 og har nå tatt et års pause og omarbeidet prosjektet en del ut fra erfaringene vi høstet første året. Resten av prosjektet ønsker vi å gjennomføre i 2016 og 2017 med rapportering 1. kvartal 2018.

Organisering og mål

1. Geografisk nedslagsfelt for prosjektet

Prosjektet omfatter hele Sømna kommune og søndre del av Brønnøy (Kvervet, Trælnes og Rodal). Brønnøy og Sømna har naturlig samarbeid i dette området i forhold til skole, barnehage, lege, handel, næring, landbruk med mer.

2. Varighet

3 år. Året 2014 – opphold og reorganisering i 2015 og så perioden januar 2016 – januar 2018.

3. Søker

Det er de 2 kommunene Sømna og Brønnøy som i fellesskap gjennomfører prosjektet. For enkelthets skyld er det imidlertid Sømna kommune som står som søker. Adresse: Sømna kommune, 8920 Sømna. Organisasjonsnr. 944 810277.

4. Visjon

Et positivt, motivert og inkluderende miljø som bidrar til økt bosetting og flere arbeidsplasser med hjelp av et samordnet næringsapparat i flere kommuner.

5. Regionalt samarbeid og forankring

Prosjektet er politisk forankret i Sømna Kommunestyre og Driftsstyre II i Brønnøy. Begge kommuner ser fordelen av at vi klarer å jobbe i lag for å få til en positiv utvikling. Prosjektet har dermed et regionalt fokus mellom to kommuner som tar initiativ på felles interessefelt.

6. Noen erfaringer vi høstet fra første året

- Vi hadde en styringsgruppe på 9 personer denne vil bli redusert til 3 personer.
- Arbeidsgruppa bestod av 5 personer – Denne vil bli redusert til 4. personer.
- Vi vil opprette referansegrupper hvor landbruk, næringsliv, ungdom, innvandrere og andre er representert ut fra de tiltakene vi skal gjennomføre.
- Vi vil redusere stillingsomfanget til prosjektleder slik at en større del av midlene kan brukes til å gjennomføre tiltak. Dette vil kreve mer arbeidsinnsats av de som sitter i arbeidsgruppa, men det kan være positivt da erfaringer blir værende i organisasjonen etter at prosjektet er avsluttet.
- Vi har laget en milepælsplan med noen av hovedsatsingene i prosjektet. Denne er ikke uttømmende og vi er åpne for korrigeringer og nye tiltak i løpet av prosjektet.

- Administrativ organisering – Prosjektleder var administrativt underlagt rådmannen som ikke var en del av styringsgruppe og arbeidsgruppe. Dette skapte usikkerhet rundt avgjørelsesmyndighet. Nå tilrår vi at han ansettes på Næringskontoret i Sømna og at nærings sjefen inngår i styringsgruppa.
- Vi må ha noen synlige/positive tiltak ganske tidlig i prosjektet for å skape aksept for prosjektet hos innbyggerne.
- Vi vil ta i bruk «Prosjekt Ringvirkning» slik at vi i lag med de berørte får fram aktuelle tiltak og slik at fleste mulig får et eierforhold til problemstillingene.
- Rådmann skal fortsatt være prosjekteier.
- Prosjektleder blir økonomisk og administrativt organisert på næringskontoret i Sømna og nærings sjefen blir koordinator for prosjektet.
- Integrering oppfattes som et stadig viktigere felt å fokusere på og det er nå tatt inn i det videre arbeidet som et eget hovedpunkt i prosjektet.

7. Organisering av arbeidet

Styringsgruppe:

- 1 fra Sømna næringsstyre
- 1 fra driftsstyre 2 i Brønnøy
- Nærings- og kultursjef i Sømna

Arbeidsgruppe

- Nærings og kultursjef Tor-Arne Bakke (Sømna)
- Nærings sjef Knut Horn (Brønnøy)
- Jordbrukssjef Nils Nyborg (Sømna)
- Landbrukssjef Odd Reidar Johnsen (Brønnøy)

Prosjektledelse

Det er engasjert prosjektleder i 60% stilling. Prosjektleder er Hans Gunnar Holand. Prosjektleder skal ikke involveres i kommunens ordinære driftsoppgaver. Ansatte både i Sømna og Brønnøy vil i tillegg bistå med gjennomføring av prosjektet. Kontorsted vil være i Sømna.

Et mål vil være å gjennomføre tiltak som utløser midler fra andre kanaler slik som regionråd, Enova, Norsk kulturminnefond, banker, forsikringsselskap, Innovasjon Norge, Fylkeskommunen, Fylkesmannen, Husbanken, med mer.

8. Grunnlagsdokument

Prosjektet tar utgangspunkt i eksisterende planverk både sentralt og lokalt. De viktigste grunnlagsdokumentene er:

- Stortingsmelding nr 9 Landbruks- og matpolitikken, Velkommen til bords.
- Regionalt næringsprogram for nordland 2013 – 2016

- Utviklingsprogram for Nordland 2013 – 2016
- Strategisk kommuneplan for Sømna 2006 - 2018
- Strategisk landbruks- og næringsplan for Sømna 2010 – 2013
- Landbruksplan for Brønnøy 2010 – 2013
- Strategisk næringsplan for Brønnøy 2010 – 2013
- Samfunnsplan for Brønnøy 2014 - 2024

9. Aktuelle samarbeidspartnere

Sømna kommune

Brønnøy kommune

Fylkesmannen i Nordland

Nordland Fylkeskommune

Innovasjon Norge

Næringslivet

Husbanken

Eksiterende rådgivningsapparat

Lokale lag og foreninger / Berørte

organisasjoner

(Lista er ikke utfyllende)

10. Milepeler

- Høst 2015 Reorganisere prosjektet og engasjere prosjektleder, kartlegginger med mer
- 2016 - 2017 Tilnærming, gjennomgang, gjennomføring av tiltak, styrke tilrettelegging og næringsutvikling, grendemøter, bolystsatsing, gjennomføre satsingsområder landbruk
- 1. kvartal 2018 Avslutning, evaluering og rapportering

Ang kostnadsoppsett i milepelsplanen

I planen er det lagt inn stipulerte kostnader ved enkelttiltak som bare grovt er planlagt. Vi har følgelig ikke søkt opp ekstern finansiering enda og kostnaden som hviler på prosjektet er i overkant av det vi har i tilgjengelige midler. Aktiviteten forutsetter også fullfinansiering fra Nordland fylkeskommune jfr vedtak i fylkesrådsak 102/13.

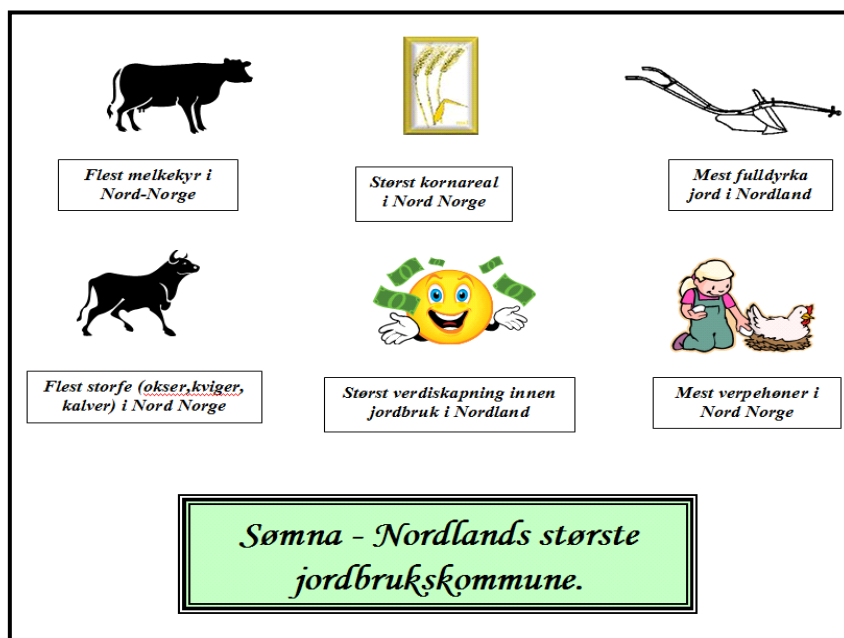
Bakgrunn og utfordringer

11. Tradisjonelt Landbruk

Sømna er den største landbrukskommunen i Nordland. Vi er en av kommunene som har størst andel sysselsatte innenfor jordbruk i fylket.

Det øvrige næringslivet er preget av bedrifter som leverer varer og tjenester til landbruket, eller som kjøper produkter fra dem.

Forsiden på årsmeldinga fra Sømna landbruks-

Fakta

- Landbruk er den viktigste næringa i Sømna.
- Sømna er den kommunen i Nordland som har størst omsetning innenfor jordbruk og vi er den største landbrukskommunen i fylket (jfr NILF, Nordlandsforskning og Nordland bondelag)
- Sømna og Vega er de to kommunene i Nordland som er mest avhengig av landbruket (jfr Nordlandsforskning.)
- Ca 500 – 600 stillinger i Sømna/regionen vil falle bort hvis jordbruket i Sømna opphører.

Punktene viser at utvikling innen landbruk er enormt viktig for Sømna kommune.

Utviklingstrekk siste 10 år (fra 2001 til 2014)

På slutten av 1990-tallet hadde vi en meget negativ trend i jordbruket i kommune. Dette snudde rundt år 2000 og vi har hatt en 10-årsperiode med stor satsing innenfor jordbruket. Her er noen hovedpunkt /gjennomsnittstall fra disse 10 årene.

- Arealet hvert bruk driver har økt fra 205 da i 1990 til 331 da i 2014. Snittet i Norge var i 2014 233 da.

- Antall melkekyr pr melkebruk har økt fra et snitt på 17 kyr til 29 kyr. Snittet i Norge er på 24 kyr.
- I 2001 søkte 147 stk produksjonstilskudd. I 2014 søkte 96 stk. Det har vært en nedgang på 32% som er litt større enn landsgjennomsnittet på 28%.
- 59% (pr juni 2015) av fjøsene som det produserers melk i i Sømna er båsfjøs. Det er ikke lov å produsere melk i disse fra 2034.
- Melk er hovednæringa innenfor landbruket og samlet melkekvote i kommunen har økt fra 8,4 millioner liter til 11,8 millioner liter. (2015-tall)
- Vi har et meget godt utbygd støtteapparat og foredlingsapparat knyttet til landbruket (transport, meieri, verksted, landbruks tjenester, landbruksrådgivning, Kompas AS, regnskapskontor, mm)

Alt dette tyder på at deler av næringa er oppegående og satsingsvillig. Kjennetegnet på brukene i Sømna har vært at de er tilnærmet jevnstore, dvs godt over landsgjennomsnittet og at brukerne er godt oppdatert.

De siste årene har noen bruk vokst enormt mens andre har stagnert og noen bruk har blitt bygget ned. Dermed har vi fått et klarere skille mellom gårdene. Vi har også fått et klarere skille mellom bygdene og i enkelte grender er landbruksmiljøet redusert helt inn til beinet.

Utbygging av driftsbygninger

Som nevnt på neste side vil det all sannsynlighet bli en stor nedgang i antall aktive brukere i Sømna de nærmeste 5 årene. liggebåsfjøs er ofte store (>40 med melkerobot, og det forutsetter at mye melkekvote og leies for å forsvare utbyggingen. låneopptak blir nødvendig.

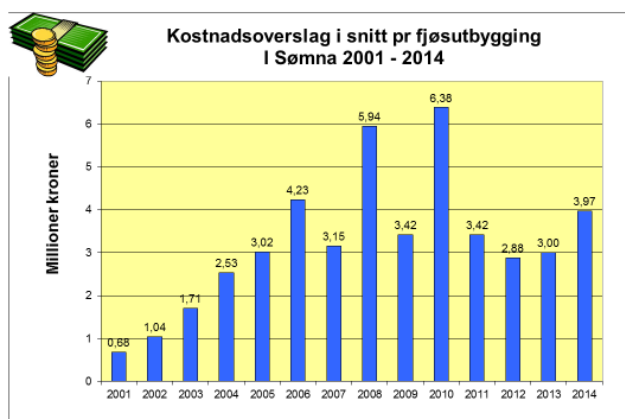
For den mellomste

buskapsstørrelsen (20 – 30 kyr)

det lite, og det er nødvendig at disse familiebrukene i større grad fornyer og moderniserer driftsbygningene hvis en stor nedgang i antallet melkeprodusenter skal unngås. Billigere bygningsløsninger der eksisterende bygninger i større grad blir benyttet, vil være et aktuelt virkemiddel for å få flere til og fornye driftsbygningene.

Rapporten ble lagt fram om behovet for økt storfekjøttproduksjon i Norge, anslår at det blir behov for 40.000 – 80.000 flere ammekyr i løpet av neste tiårsperiode hvis norsk storfekjøttproduksjon skal dekke innenlandsk etterspørsel. Ut fra forholdene i Sømna, må vi være aktive slik at denne markedsmuligheten gir grunnlag for en stor økning av kjøttproduksjonen lokalt, også hos de som vil kjøpe inn kalver og fore opp.

Gode grovforåvlinger danner grunnlaget for god lønnsomhet i melk- og kjøttproduksjon, her er det behov for stor innsats om avlingsnivået skal økes vesentlig. Jordbruksareal som kan gi gode og stabile avlinger må være i bruk. Areal som leies må være på langsiktige avtaler slik at det arbeidsmessig og økonomisk blir grunnlag for å gjennomføre nødvendige dreneringstiltak.

etter

Nye kyr)

jord Store

skjer

Et blikk i glasskula for de neste 5 årene.

Dette er en subjektiv vurdering gjort av landbrukskontoret i Sømna ut fra tilstand på fjøs samt jordtilgang på det enkelte bruk, alder, helse og interesse hos bruker og signaler fra neste generasjon. Det er ikke tatt hensyn til politiske endringer og andre rammebetingelser.

Vi har i dag 100 brukere som søker produksjonstilskudd.

Om 5 år:

- Tror vi at 43 % av brukene driver omtrent slik som i dag
- Tror vi på en økt drift på 25 % av brukene
- Tror vi drifta er lagt ned på 30 % av brukene.
- Mener vi at på 34 % av brukene bør det ha foregått et eierskifte.

Spesielt punktet med en avskalling på 6 % av brukene pr år er dramatisk. Dette er dobbelt så mye som det vi har hatt i Sømna de siste 10 årene og dobbelt så mye som snittet i Norge.

12. Bygdenæringer / tilleggsnæringer til gårdsbruk

Gårdsbrukene i Sømna er store og i snitt har hvert gårdsbruk et arbeidsomfang på ca 2 årsverk. Arbeidet utføres hovedsakelig av en person. Dette gjør at kapasiteten (og følgelig interessen) til å drive med tilleggsnæringer er liten.

Med støtte fra Fylkesmann og Fylkeskommune har vi kjørt et bygdemobiliseringsprosjekt med fokus på utvikling av to grender som ble avsluttet i 2011. Vi la stor vekt på landbrukstilknyttet næringsutvikling. Interessen økte utover i perioden og mange har nå ideer de ønsker å realisere.

I mai 2012 kom Arne Kirkfjell og Linda Simensen fra Innovasjon Norge til Sømna og vi inviterte til et møte om tilleggsnæringer. På møtet deltok 27 personer med ideer som spenner over et vidt felt slik som:

is, smør, røyking av sild, makrell og villsau, foredling av villsau, kafedrift, bær og frukt i tunell, landbruksentreprenør, Inn på tunet aktiviteter, turisme/rorbuer, syltetøy/gele, patenterte oppfinnelser, ølbrygging, utnyttelse av gårdens bygningsmasse/fjøsbedrifter med mer.

Dagen etter besøkte de 10 gårdsbruk og fikk presentert ideene deres. De fleste prosjektene kan støttes fra Innovasjon Norge. Utfordringen er at etablererne er i en fase hvor de trenger hjelp/støtte/utfordring for å gå videre med ideene sine. Dessverre sitter ikke kommunen med kapasitet til å følge opp og da ser vi at utviklingen stopper. Prosessen skal ikke stoppe lang tid før vi opplever at den positive holdningen vi har opparbeidet dør bort igjen.

Vi har stor tro på ”smitteeffekt”. Innenfor tradisjonelt landbruk ser vi at når noen satser i en grend følger de andre etter. Dette gjelder også innenfor landbrukstilknyttet næringsutvikling og vi ønsker derfor å videreføre arbeidet som er startet så fort som mulig. Klarer vi å lage et miljø/nettverk av positive etablerere vil det bidra til et utviklingsorientert og nyskapende miljø som trekker flere med seg.

Målet er å støtte de satsingsvillige til en bred utnyttelse av gårdens ressurser i form av bygninger, utmark, skog, planter, kjøtt, melk, kompetanse, arbeidskraft osv for å skape lønnsomme næringer.

I 2008 ble Sømna bygdeservice stiftet. På stiftelsesmøtet stilte daglig leder, Anette Lange, med marsipankake. Etableringen var et resultat av

Kvervet, Trælnes og Rodal

Området ligger lengst sør i Brønnøy, på grensen til Sømna kommune. Området har i hovedsak spredt bosetting, men det er et boligfelt i området. Næringslivet består i hovedsak av landbruk med innslag av småindustri- og servicenæring. Området er sterkt knyttet til Sømna kommune gjennom samarbeid knyttet til barnehage, skole og arbeidsplasser etc.

Landbruksforetakene i dette området er medlemmer i Sømna bondelag og melkeprodusentene er organisert i Trælnes, Kvervet og Sømna produsentlag. 17 gårdsbruk søker produksjonstillegg og det er et positivt landbruksmiljø i området.

Innenfor området ligger eiendommen Reinfjord Lille som har store ressurser i form av jord, skog, utmark og bygningsmasse. Brønnøy kommune har hjemmel til eiendommen og som er et naturlig objekt som omfattes av prosjektet.

På mange måter er området mer lik og har mer til felles med Sømna enn det har likhetstrekk med resten av Brønnøy kommune.

13. Folketallsutviklingen

For kommunene på Sør-Helgeland ser folketallsutviklingen slik ut:

Kommune	Antall innbyggere			Vekst
	01.01.2012	01.01.2013	01.08.2015	
Bindal	1562	1545	1487	-75
Sømna	2038	2033	2035	-3
Brønnøy	7778	7859	7936	158
Vega	1256	1238	1238	-18
Vevelstad	511	500	511	0

Her ser en at regionsenterkommunen Brønnøy har positiv utvikling. Folketallsutviklingen i Sømna har gjennom mange år vært rimelig stabil, men har likevel en tendens i negativ retning. I ytterkantene av Brønnøy er tendensen den samme som i Sømna. For de øvrige kommuner drar folketallsutviklingen i en enda større negativ retning.

Prosjektarbeidet som nå skal utvikles vil også kunne være til nytte for de andre kommunene på Sør-Helgeland når evaluering av arbeidet skal gjøres.

14. Bolyst

Her legges det til grunn videre oppfølging av tidligere søknad om satsing på bolyst, jfr søknad av april 2011.

Sømna kommune har valgt å være en aktiv tilrettelegger mht tilrettelegging boligfelt, boligtomter og næringsarealer. Denne utviklingen ønsker en å bygge videre på og forsterke. I en videre satsing skal det tilrettelegges for flere boliger av variert størrelse og beliggenhet.

En ønsker å ta hele kommunen i bruk, men kommunesenteret Vik og tettstedet Berg og området Vennesund står fortsatt sentralt i denne satsing. Her tenker kommunen seg å ta i bruk nye boligområder (Langåsen Nord, Langåsen Sør, Gløshaugen) og i tillegg utvide eksisterende boligområder som Halvvegan (Vik) og Buskhammeren (Berg). Utvikling av gode møteplasser og arenaer for utendørs aktiviteter skal integreres i dette.

Når prosjektet nå i tillegg også legger opp til samarbeide med søndre del av Brønnøy om en satsing på bolyst, får det en ny og positiv dimensjon. Denne del har spennende sider ved seg da 2 kommuner nå legger opp til å arbeide i lag om samfunnsoppgaver over kommunegrenser og hvor en har felles interesser.

For Sømna sin del legger bolystsatsingen opp til samspill over fag/sektorgrenser hvor næring, teknisk, landbruk og kultur samspiller. De samme samarbeidsrelasjoner er fullt mulig å utvikle i det felles prosjektarbeide.

15. Integrering / Flyktninger

I prosjektets første fase var ett av målområdene arbeidet med flyktninger i forhold til integrering, møteplasser, arbeid og fritid.

I fortsettelsen nå snakker vi mere om **integrering** for en bredere målgruppe hvor både flyktninger, arbeidsinnvandring og andre som tiltrekkes prosjektets nedslagsfelt skal stå i fokus.

Prosjektet skal ha som mål å fokusere involvering/engasjement i lokalsamfunnet, arbeidsmarked og jobb-muligheter i regionen. Her skal arbeidet med å få til gode møteplasser stå sentralt og involvering, engasjement i/av lokalsamfunnet skal vektlegges. På sikt skal dette være et viktig bidrag for å trygge bosetting, tilflytting og gi et mangfold for distriktskommunen.

Reorganisering av prosjektet:

Prosjektet er kommet i gang igjen og ny prosjektleder var på plass fra 1. september 2016 og de to gjenstående prosjektårene vil bli gjennomført frem til sluttrapport avlegges innen 1. september 2018.

Umiddelbart etter at prosjektleder var på plass begynte arbeidet med å orientere seg i prosjektets tidligere engasjementer om hva som kunne videreføres og hvilke områder det ville være naturlig å ha fokus på i prosjektet videre.

I arbeidet med å planlegge gjennomføringen av denne delen av prosjektet ble det tidlig avdekket et stort behov for å «spisse» prosjektet og gjøre det mer konkret. Dette fordi at i den opprinnelige prosjektplanen lå det inne 6 «Effekt mål» med vel 25 «Resultat mål» integrert i disse. Det var en reell fare for at prosjektet ville sette i gang en rekke tiltak som det ville være vanskelig å få effekt og resultat av innenfor prosjektets rammer.

Prosjektleder deltok på en rekke møter umiddelbart etter tiltredelse, både informasjonsmøter innenfor landbruksnæringen og møter direkte med ulike aktuelle aktører. I denne prosessen ble det allerede etter to uker satt ned en «ressursgruppe Landbruk» som prosjektleder vil ha et tett samarbeid med når det gjelder landbruksrelaterte spørsmål.

Prosjektet reetableres i denne perioden i tråd med opprinnelig prosjektplan.

Styringsgruppe settes med 4 personer:

Rådmann i Sømna p.t	Kjell Ove Johansen
Driftsstyre II i Brønnøy	Eilif Trælnes
Jordbrukssjef i Sømna	Nils Nyborg
Landbruksnemnda i Sømna	Bjørn T. Arnes

Prosjektets arbeidsgruppe består som tidligere skissert av:

Jordbrukssjef i Sømna	Nils Nyborg
Næringssjef i Sømna	Ben Andre Graven
Landbrukssjef i Brønnøy	Odd Reidar Johnsen
Næringssjef i Brønnøy	Knut Horn

Styringsgruppens første møte:

Prosjektleder gjennomgikk Prosjektbeskrivelsen og Effektmålene. Prosjektleder formidlet også behovet for «spissing» av prosjektet. Gruppen diskuterte utfordringene. Rådmannen foreslo å innbake prosjektets opprinnelige effektmål i fire store satsningsområder som vil være synlige og gi ønsket effekt i prosjektperioden.

1. Landbruk: Gjennomføre en stor landbrukspolitisk konferanse i Sømna i 2018. Dette skal være en konferanse som setter Sømna og Brønnøy på kartet som det store landbruksområdet i Nord Norge. Konferansen skal ha midt- og Nord Norge som nedslagsfelt.
2. Gjennomføre en reiselivssatsing som vil være startskuddet for en helhetlig reiselivssatsing, innenfor prosjektets område, på varig basis.
3. Gjennomføre en revitalisering av «Sommandagan i Sømna» hvor alle lag og foreninger i området koordineres til å gi et helhetlig og attraktivt tilbud til turister og fastboende i en avgrenset tidsperiode om sommeren.
4. Gjennomføre et «banebrytende» kunstprosjekt til aktivitet, glede og engasjement for befolkning og tilreisende.

Pkt. 2 ble på et senere møte endret til å bli:

2. Bolyst, Reiseliv, Integrering og Omdømme.

Den delen av prosjektet som ivaretar de løpende behov som prosjektet kan ta del i underveis i prosjektperioden.

Har gjennomført visning av dronofilm fra Sømna og Trælnes under Sømna Kommune sin stand på Sømnamessen. Det ble også vist en film som var laget for å promoterte boligfelt i Sømna.

Flere andre aktiviteter ble også satt på dagsorden under dette punktet.

1. Landbruk

Hovedmålet i opprinnelig prosjektplan var å styrke og videreutvikle det tradisjonelle landbruket.

Dette hovedmålet står seg videre inni revidert prosjektplan, men det benyttes andre virkemidler for å nå målsettingen.

De konkrete delmålene i opprinnelig prosjektplan var som følger:

- 1: Utbygging av fjøs på 6 mellomstore bruk.
- 2: Doble antall ammekyr.
- 3: Øke gjennomsnittlig avlingsnivå med 25 %.
- 4: Årlig motivasjon/fagsamling for gårdbrukere

Styringsgruppen og prosjektleder er av den oppfatning at man kan ha tilfredsstillende måloppnåelse på disse målene gjennom å fokusere aktiviteten gjennom å fokusere på disse temaene på en stor Midt Norsk landbrukskonferanse i 2018.

Prosjektet vil også gjennomføre et motivasjons- og fagseminar i januar 2017. Dette seminaret er konkret og har et avgrenset fagtema.

En Midt Norsk landbrukskonferanse i 2018 vil favne over flere fagtema og det vurderes også om det skal legges opp med flere parallelle foredrag. De tidligere delmålene er naturlige temaer på konferansen i tillegg til fagtema som næringen allerede har brakt på bane gjennom prosjektets kontaktpunkter med næringen. Et av de interessante tema som næringen ønsker kompetanseoppbygging på er økt utnyttelse av regionens beiteressurser. Denne konferansen er tenkt å gå over to dager og arrangeres i tett samarbeid med landbruksnæringen.

Prosjektet er veldig bevisst på å operere i tett dialog og samarbeid med næringen for å sikre at de resultater som prosjektet oppnår i samarbeid med næringen blir en kunnskap og ressurs som blir værende i og kan utnyttes av landbruksnæringen også etter prosjektperiodens utløp.

2. Bolyst, Reiseliv, Integrering og Omdømme

Den delen av prosjektet som ivaretar de løpende behov som prosjektet kan ta del i underveis i prosjektperioden.

Flere andre aktiviteter er også satt på dagsorden under dette punktet

Bolyst:

Har gjennomført visning av dronefilm fra Sømna og Trælnes under Sømna Kommune sin stand på Sømnamessen.

Det ble også vist en film som var laget for å promoterte boligfelt i Sømna. Det ble også vist film som viste hele områdets fantastiske naturgitte forhold. (Søndre del av Brønnøy og Sømna)

Prosjektet har som målsetting å fokusere på det som er positivt med å bo i dette området. Regionsenteret er det naturlige senteret i dette arbeidsmarkedsområdet men vi ønsker å vise at vårt område er et fantastisk godt egnet bostedsområde for de som vektlegger de kvaliteter som området har.

Vi nevner her bare et lite utvalgt knippe.

- Kort pendleravstand til regionsenteret.
- Rimelige boliger og boligtomter.
- Godt utbygd tilbud for barnefamilier. Barnehage og Skole
- Variert og godt kulturtilbud med frivillige organisasjoner og kulturskolen som aktive pådrivere.
- Aktivt idrettsmiljø
- Variert natur som spenner fra storhavet, via myke sandstrender over et fantastisk kulturlandskap og inn mot fjellandskap som er velegnet som tur og rekreasjonsområde.

Reiseliv:

Sømna og søndre del av Brønnøy (området) er en del av Sør-Helgeland som har utnyttet sitt potensiale innenfor reiseliv i alt for liten grad. Her vil det da være et stort potensiale for å kunne utvikle lønnsom næringsvirksomhet. Potensialet er kanskje aller størst innenfor opplevelsesbasert reiseliv.

Prosjektet vil dra i gang et initiativ til en satsing som kan ende opp med vellykkede reiselivsetableringer i området.

Prosjektet ser at dette er et langsiktig arbeid som går utover prosjektperioden og v ønsker derfor å dra i gang en slik satsing. Sømna kommune vil få på plass nyansatt nærings- og kultursjef på nyåret 2017. Nærings sjefen i Sømna sitter også i arbeidsgruppen til prosjektet. Vi ønsker i samarbeid med Nærings sjefen å ta konkrete initiativ som Nærings sjefen har ansvar for å videreføre.

Vega er den kommunen som har kommet lengst med å satse helhetlig på reiseliv som en viktig del av næringslivet. Derfor vil prosjektet gjennomføre følgende konkrete tiltak:

- Studietur til Vega for å få et innblikk i Deres strategi rundt reiselivssatsingen.

- Eksisterende og potensielle reiselivsaktører i prosjektets område inviteres med på en studietur til Vega.
- Vi søker innspill fra Visit Vega og fra aktuelle enkeltaktører.

Integrering

Integrering ble beskrevet som et eget effektmål i den opprinnelige prosjektplanen. I etterkant har bosettingen av flytninger avtatt noe samtidig som bemanningen på flyktingetjenesten i kommunen er økt opp til 1,5 årsverk.

Styringsgruppen er av den oppfatning at det integreringsarbeid som skal skje gjennom prosjektet må gjennomføres som en integrert del av prosjektets hovedsatsningsområder.

-Første del av «Liv i Bygda» gjennomførte etablereropplæring hvor 4 av 14 deltagere var innvandrere fra Sømna. En av deltagerne startet opp med egen virksomhet i området etter gjennomført etablereropplæring.

-«Liv i bygda» starter på nyåret 2017 opp et nytt etablereropplæringsprogram i samarbeid med Nordnorsk Pensjonistskole. Her er det foreløpig klart at det blir minst en deltager som har innvandrerbakgrunn.

Vi er av den oppfatning at dette er en god form for integrering som gir innvandrere og lokalbefolkning økt kjennskap til hverandre og forståelse for hverandre.

-Sømna har tidligere fått bevilget midler fra fylkeskommunen til å gjennomføre et integreringsopplegg for kvinner; «Internasjonalt kvinnefellesskap rundt mat.»

Det ble så vidt startet opp før «primus motor» og prosjektleder flyttet fra kommunen og etablerte seg et annet sted i fylket.

«Liv i Bygda» har lagt ned et betydelig arbeid for å få reetablert dette prosjektet og det ser nå ut som vi kan lykkes. Det er innvilget utsatt arbeidsfrist fra fylket og det kan se ut som vi er i ferd med å få på plass noen som er interessert i å gjennomføre resten av prosjektet. Den løsning som ser ut til å bli valgt krever at «Liv i bygda» engasjerer seg i dette gjennom den resterende prosjektperioden.

-Under hovedpunkt 3 som er «Sommardagan» legger prosjektledelsen opp til at det skal legges til rette for at det gjennomføres arrangementer og tiltak som fremmer integrering og gjensidig forståelse mellom innvandrere fra ulike områder og øvrig lokalbefolkning.

Det vil også bli tatt initiativ for å engasjere innvandrere i planlegging og gjennomføring av dette store arrangementet.

-«Liv i Bygda» vil også vurdere å ta kontakt med «Handnesøyprosjektet» for å se om det er erfaringer vi kan høste derfra og om de har kompetanse og arbeidstakere som landbruksnæringen i Sømna kan sysselsette.

Omdømme

Dette er noe som skal ligge til grunn for all aktivitet og alt arbeid i og med prosjektet.

«Liv i Bygda» skal fremme positive holdninger som er med på å videreutvikle hele prosjektområdet som et livskraftig samfunn hvor det er godt å bo og arbeide i.

Det er et slagord for prosjektet at «**Vi skal gjøre hverandre gode!**»

3. Sommardagan

Styringsgruppen mener at det er viktig å gjennomføre en revitalisering av «Sommardagan i Sømna» hvor alle lag og foreninger i området koordineres til å gi et helhetlig og attraktivt tilbud til turister og fastboende i en avgrenset tidsperiode om sommeren.

Prosjektet har iverksatt i henhold til dette mandat. Alle aktuelle lag og foreninger har vært innkalt til møte for å avklare om det var interesse for dette.

Møtet er avholdt med godt oppmøte og det var et stort ønske om at prosjektleder skal gå inn som en koordinator i forberedelser og gjennomføring av «Sommardagan»

Det vil bli satt ned en arbeidsgruppe fra lag og foreninger med ca. 8 medlemmer og det vil også bli valgt et arbeidsutvalg på tre personer blant arbeidsgruppens medlemmer.

«Sommardagan» vil være et verktøy for å nå mange av de effekt og resultatmål som er listet opp i den ordinære prosjektplanen men som ikke er konkret spesifisert i denne reviderte utgaven.

Det har i de senere år vært en utvikling mot at aktiviteten har vært størst i enkelte deler av kommunen. «Liv i bygda» har et mål om at dette skal være et arrangement for hele kommunen og gjerne også Trælnes. Å lykkes med dette er av stor betydning da Sømna har hatt betydelige polariseringstendenser de siste årene. Dette er noe små samfunn ikke kan leve med over tid og vi må dra lasset sammen. «Sommardagan» er et utmerket arrangement til å oppnå slike effekter.

Områder som vil ha et spesielt fokus i dette arbeidet er:

- Engasjere og aktivisere ungdom-
- Skape varierte, gode og inspirerende møteplasser og opplevelser for fastboende og tilreisende.
- Engasjere og aktivisere innvandrere.
- Bruke «Sommardagan» aktivt for å stimulere etablerere til å utvikle tilbud innenfor opplevelsesbasert reiseliv.
- «Liv i Bygda» ønsker med denne involveringen å støtte opp om dem som har skapt «Liv i Bygda» gjennom generasjoner, nemlig de frivillige lag og foreninger. Det er Lag og foreninger som står for og bak de enkeltstående arrangementene som utgjør store deler av dette arrangementet. Det er sterke signaler om at det er viktig å stimulere dette engasjementet akkurat nå.
- Bruke «Sommardagan» aktivt for å vise frem den flotte bygda og for å vise frem vår viktigste næring som er landbruket. Det vil også bli satset på at dette skal bli et foretrukket utstillingsvindu for småskala og lokalproduserte matvarer fra hele fylket.

4.Signalprosjekt

Det som møter veifarende som kommer kjørende inn til Sømna fra nord blir møtt av en fantastisk storstue som er et veldig positivt bidrag til Sømnas idretts og kulturliv. Sømna allbrukshall er et svært funksjonelt bygg, men det vil være en mild overdrivelse å si at det er en «estetisk perle».

Etter å ha hentet inspirasjon fra fasadekunst i bla. Bodø har vi utviklet ideen om at vi bør ha noe som definerer prosjektet, prosjektområdet og Sømna.

Vi ønsker å skape et positivt element til glede, begeistring og diskusjon som er en varig verdi.

Prosjektet er i gang med å ideutvikle et konsept som går ut på at lokal ungdom utarbeider det kunstneriske uttrykket som skal være på nordveggen(e) (til høyre på bildet)

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som sammen med en lokal kunstner skal ideutvikle og lage et kunstnerisk uttrykk som definerer Sømnasamfunnet. Her vil lokalhistoriske elementer samt det faktum at Sømna er et landbrukssamfunn være de bærende elementer.

Dette er et prosjekt som prosjektleder «Liv i Bygda» har forankret opp mot administrativ og politisk ledelse i kommunen da dette er et prosjekt som i hovedsak krever finansiering utenfor de rammer «Liv i Bygda» har til rådighet.

Det vil likevel være naturlig at prosjektleder er en koordinator og pådriver i dette arbeidet.

Finansiering

	Oprinnelig pr 1/3-13	Brukt pr okt 14 (revidert)	Brukt i 2015	Disp pr 1/1-16
Brønnøy kommune, egeninnsats	200 000			
Brønnøy kommune, egenkapital	300 000			
Fylkesmannen i Nordland	750 000			
Lag og foreninger egeninnsats	70 000			
Nordland fylkeskommune	750 000			
Sømna kommune, egeninnsats	400 000			
Sømna kommune, egenkapital	700 000			
Sum inkl egeninnsats	3 170 000	1 055 138	233 000	1 881 862
Sum ekskl egeninnsats	2 500 000	741 142	233 000	1 525 858
kostnader pga Treffpunkt Sør-Helgeland		60 879		60 879
Inndratt tilsagn fra Nordland fylkeskomm				130 000
Disponibelt i kroner pr 18 april 2016				1 334 979

Treffpunkt Sør-Helgeland -godkjent av revisor	
Utgifter ut fra regnskap	kr 97 879
Tilskudd fra Nordland fylkeskomm	kr 37 000
Kostnader belastet prosjektet	kr 60 879

Til disp pr 18 april 2016	innvilget	Brukt	Disp	Status pr 18/4-16
Brønnøy	300 000	65 000	235 000	ok
Næringsfond	700 000	516 666	183 334	ok
Fylkesmann	750 000	232 000	518 000	ok
Fylkeskommune (rest kr 130.000 er trekt inn)	350 000	220 000	0	ok
Fylkeskommune (ny søknad)	400 000		400 000	ok
Sum		1 033 666	1 336 334	

Egeninnsats

* pr 1/4-16 har vi fått innvilget kr 400.000,- fra Nordland fylkeskommune. Vi har også fått bekreftelse fra fylkesmannen om at resttilsagnet står. Brønnøy kommune har muntlig bekreftet at vi får midlene så da anser vi at vi har kr 1.336.334,- til disp

Milepælsplan - Prosjekt Liv i Bygda

Tiltak	Prosjektleder										Sum Prosjekt periode	Eksternt	Gjn prosjekt	Finansiering			
	P	K			T	N	O	A	høst 16	høst 17					høst 18	Timer	
	Prosjektleder	Næringsjef Brønnøy			Næringsjef Sømna	Jordbrukssjef Sømna	Landbrukssjef Brønnøy	Andre	16	17					18		
Prosjektleder har et overordnet ansvar for alle tiltak i planen. I tillegg ansvarliggjøres arbeidsgruppa på ulike tiltak med følgende fargekoder:																	
Administrative tiltak																	
Ansette og lønne prosjektleder																	781 380
Reiser, diett bil- oppg.pl																	50 000
Kostnader lokaler bevertning alle møter																	60 000
Kontormateriell, faglitteratur mm																	9 000
Tradisjonelt landbruk																	900 380
Gjennomføre Prosjekt Ringvirkning																	0
Velge referansegruppe - landbruk																	0
																	0
																	0
																	0
																	0
																	0
																	0
																	0

Tiltak	som					Finansiering			Andre		
	høst 16	vår 17	som 17	høst 17	vår 18	som 18	høst 18	Gjn prosjekt		Eksternt	Sum
1. Landbruk											
Etablererkurs								20	0	0	Nnps
Studietur turisme								80	25 000	25 000	Visit Vega
Regional Motivasjon/fagsamling - landbruk								100	20 000	20 000	SBL og Prodlag
Midtnorsk landbrukskonferanse								500	150 000	150 000	SBL og Prodlag
Evaluere og avklare veien videre MNL konf.								50			
2. Bolyt, reiseliv og omdømme								750	195 000	0	195 000
Motivering til bosetting /bolyt i regionen								100	20 000	20 000	Teknisk
Tilrettelegging og MF av boligfelt/hyttefelt								50	10 000	10 000	Teknisk
Generelle trivsels- og bolysttiltak								60	10 000	10 000	Næring
Bredbåndsutvikling i hele Sømna								50	0	0	Teknisk
Tilrettelegge og Markedsføre næringsareal								50	10 000	10 000	Næring
Internasjonalt kvinnefelleskap mat								50	0	0	
										0	
										0	
										0	
								360	50 000	0	50 000

3. Somnardagan "Vitaliseringsprosjekt Sømna"																									
Klarlegge "Liv i Bygda's" oppgaver og mandat																25	5 000						5 000		
Planlegge og gjennomføre "Sommardagan" 2017																500	70 000					70 000	Lag/foreninger		
Evaluere "Sommardagan" 2017																25	2 500					2 500	Lag/foreninger		
Planlegge og gjennomføre "Sommardagan" 2018																350	70 000					70 000	Lag/foreninger		
Implentere varige ledelsesstrukturer i arr.																50	3 500					3 500	Lag/foreninger		
																950	151 000	0	0			151 000			
4. Signalprosjekt/ Kunstprosjekt																									
Planlegge og finansiere prosjektet																100	20 000					20 000	Bertelsen		
Avduke kunstverk av kunstner																10	10 000					10 000	Bertelsen		
Gjennomføring av "Ung kunst" delen av pr.sj																50	10 000					10 000	Kulturskole		
Sum alle områder															160	40 000	0	40 000	0		0	40 000			
															2 220	1 336 380	0	1 336 380	0		0	1 336 380			

Milepælsplan - Prosjekt Liv i Bygda

P	Prosjektleder
K	Næringsjef Brønnøy
T	Næringsjef Sømna
N	Jordbrukssjef Sømna
O	Landbrukssjef Brønnøy
A	Andre

Prosjektleder har et overordnet ansvar for alle tiltak i planen. I tillegg ansvarliggjøres arbeidsgruppa på ulike tiltak med følgende fargekoder:

Tiltak	Finansiering								Gjn prosjekt	Eksternt	Sum Prosjekt periode	Andre
	høst 16	vår 17	som mer 17	høst 17	vår 18	som mer 18	høst 18	Timer				
Administrative tiltak												
Ansette og lønne prosjektleder									781 380		781 380	
Reiser, diett bil- oppg.pl									50 000		50 000	
Kostnader lokaler bevertning alle møter									60 000		60 000	
Kontormateriell, faglitteratur mm									9 000		9 000	
								0	900 380	0	900 380	
Tradisjonelt landbruk												
Gjennomføre Prosjekt Ringvirkning									0		0	
Velge referansegruppe - landbruk											0	
											0	
											0	
									0	0	0	0

Tiltak	Finansiering								Gjn prosjekt	Eksternt	Sum	Andre
	høst 16	vår 17	som mer 17	høst 17	vår 18	som mer 18	høst 18	Timer				
1. Landbruk												
Etablererkurs								20	0		0	Nnps
Studietur turisme								80	25 000		25 000	Visit Vega
Regional Motivasjon/fagsamling - landbruk								100	20 000		20 000	SBL og Prodlag
Midtnorsk landbrukskonferanse								500	150 000		150 000	SBL og Prodlag
Evaluere og avklare veien videre MNL konf.								50				
								750	195 000	0	195 000	
2. Bolyst, reiseliv og omdømme												
Motivering til bosetting /bolyst i regionen								100	20 000		20 000	Teknisk
Tilrettelegging og MF av boligfelt/hyttefelt								50	10 000		10 000	Teknisk
Generelle trivsels- og bolysttiltak								60	10 000		10 000	Næring
Bredbåndsutvikling i hele Sømna								50	0		0	Teknisk
Tilrettelegge og Markedsføre næringsareal								50	10 000		10 000	Næring
Internasjonalt kvinnenfelleskap mat								50	0		0	
											0	
											0	
								360	50 000	0	50 000	
3. Sommardagan "Vitaliseringsprosjekt Sømna"												
Klarlegge "Liv i Bygda's" oppgaver og mandat								25	5 000		5 000	
Planlegge og gjennomføre "Sommardagan" 2017								500	70 000		70 000	Lag/foreninger
Evaluere "Sommardagan" 2017								25	2 500		2 500	Lag/foreninger
Planlegge og gjennomføre "Sommardagan" 2018								350	70 000		70 000	Lag/foreninger
Implentere varige ledelsesstrukturer i arr.								50	3 500		3 500	
											0	
											0	
											0	
								950	151 000	0	151 000	
4. Signalprosjekt/ Kunstprosjekt												
Planlegge og finansiere prosjektet								100	20 000		20 000	Bertelsen
Avduke kunstverk av kunstner								10	10 000		10 000	Bertelsen
Gjennomføring av "Ung kunst" delen av pr.sj								50	10 000		10 000	Kulturskole
											0	
											0	
											0	
								160	40 000	0	40 000	
Sum alle områder								2 220	1 336 380	0	1 336 380	

